

La Calderona lluita contra l'abandonament

Les expectatives de conservació i promoció de la serra Calderona, sorgides arran de la seua declaració com a parc natural per part de la Generalitat Valenciana el gener de 2002, encara es fan esperar. Davant la passivitat de la Conselleria de Territori i Habitatge, la major part dels ajuntaments de l'entorn de la Calderona van signar la "Declaració de Portaceli" a la Prunera (Serra) el passat mes de desembre a fi de fixar les prioritats de la serra i promoure'n el desenvolupament i la protecció.

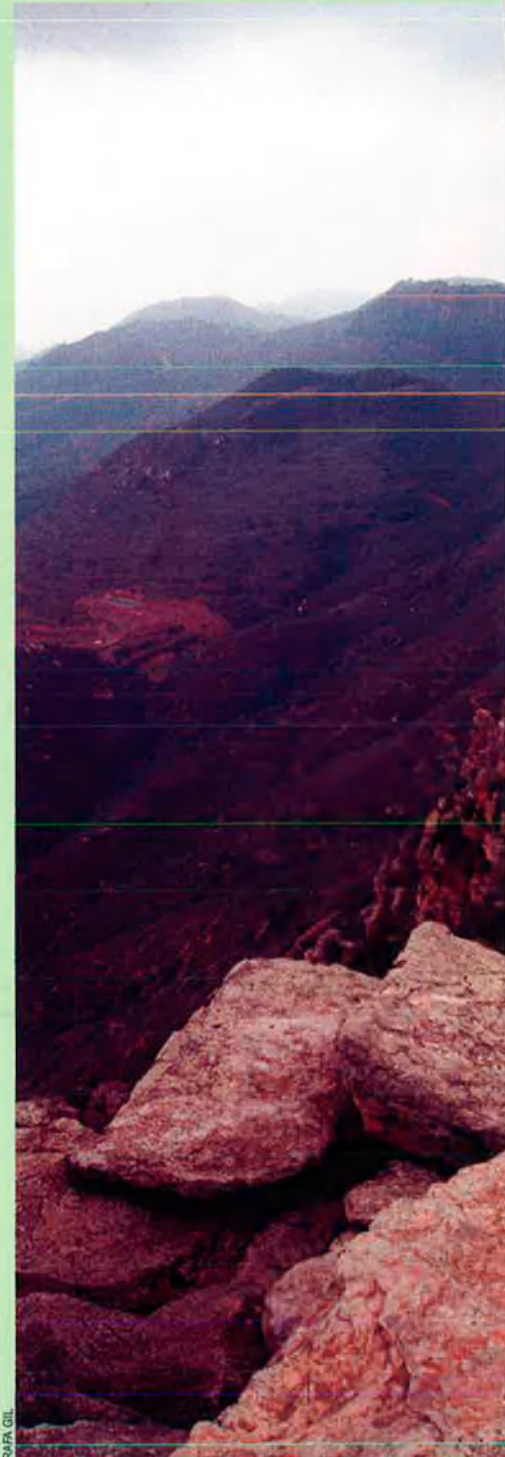
La falta d'inversions, el retard en la redacció del pla rector d'usos i gestió (PRUG) del parc, l'oblit de la creació de la Fundació Serra Calderona o l'Agència de Desenvolupament, l'absència de mesures de restauració o el mínim interès a l'hora d'incrementar-hi la vigilància i frenar les agressions ambientals, com ara els abocaments d'aigües residuals contaminants de l'hospital Doctor Moliner (com a conseqüència d'una avaria sense reparar fa més d'un any), són les qüestions prioritàries que van portar els consistoris locals a impulsar la "Declaració de Portaceli". El document, cinc mesos després de la seua presentació, ja ha rebut el suport de tot tipus de col·lectius, a més a més dels instituts d'estudis comarcals del Camp de Túria i el Camp de Morvedre i de diversos diputats a les Corts Valencianes.

L'alcalde de Serra, Xavier Arnal, un dels promotors de la iniciativa rei-

La serra Calderona, al País Valencià, és parc natural des de fa dos anys. Aquest reconeixement, però, no ha servit per a regenerar el paratge ni potenciar econòmicament el seu entorn. Davant l'abandonament per part del Govern autonòmic i l'absència de documents vitals com ara el pla rector d'usos i gestió, la majoria dels ajuntaments de l'entorn de la Calderona i diverses organitzacions han signat la 'Declaració de Portaceli' a fi de reclamar una veritable protecció.

vindicativa, considera que la Conselleria ha d'aprovar, sense més dilacions, el PRUG, "fonamental" per a la serra Calderona, a banda d'incrementar el pressupost per al paratge. Aquest document hauria d'haver entrat en vigor el passat 21 de gener, però el departament autonòmic de Territori i Habitatge encara no ha començat a redactar-lo, amb la qual cosa s'incompleix la llei valenciana d'espais naturals de 1994. L'alcalde de Sogorb, Rafael Calvo, actual president de la junta rectora del parc natural, va explicar, al març d'enguany, que el pla rector és el "principal objectiu" del seu mandat. "En dos mesos començarà a elaborar-se; així, podrem tenir-lo acabat abans d'un any", va assegurar.

El vicepresident de l'Institut d'Estudis Comarcals del Camp de Túria, Màrius

Fuentes, explica que tots els col·lectius van donar el seu suport a la "Declaració de Portaceli" perquè la Calderona "no es pot quedar tal com està, ja que a més es va deteriorant davant les diverses pressions i agressions". La població de l'entorn de la serra no ha cessat en la seua lluita pel

La serra Calderona vista des del Garbí. Els veïns no deixen de lluitar per aquest paratge.

paratge, ja que abans que la Generalitat el protegira legalment funcionava la Coordinadora en Defensa de la Calderona, la qual exigia que es declarara parc natural. "No volem que la figura de protecció es quede només en el paper oficial, demanem que es dinamitze l'entorn de l'ecosistema, el qual s'ha de preservar veritablement, no com fins ara", afegeix.

El PRUG hauria d'haver entrat en vigor el 21 de gener, però la Conselleria de Territori i Habitatge encara no ha començat a redactar-lo

La "Declaració de Portaceli" lamenta que la concessió de la figura de parc natural no haja modificat la tendència a l'"abandonament progressiu per part de l'administració", ni haja produït cap canvi substancial en el nivell d'inversions per a mantenir i restaurar "els ecosistemes, els conjunts historicoculturals i les instal·lacions d'ús públic a la serra, moltes de les quals es troben en un estat avançat de deteriorament". "Tampoc no s'han promociat iniciatives de cap tipus per dinamitzar socioeconòmicament els nostres municipis. Ben al contrari, la percepció general és que s'han vist limitades les possibilitats d'explotació de recursos i usos del sòl, sense que s'hagen vist equilibrades aquestes limitacions amb inversions i ajudes compensatòries o s'hagen aportat recursos i coneixements perquè els pobles pogueren desenvolupar-se d'una manera sostenible", continua.

Els ajuntaments i les organitzacions adherides exigeixen que s'apliquen, de manera urgent, mesures d'ordenació de l'intens ús públic que afecta la serra, ja

que per la seua situació propera a l'àrea metropolitana de València, la Calderona "acompleix alhora funcions ecològiques fonamentals per a la sostenibilitat ambiental d'aquest territori i funcions socials essencials per al lleure dels seus habitants". "Pensem que aquest ús públic pot arribar a ser un element molt important de dinamització de les economies locals i que cal fomentar-lo, però sempre mitjançant iniciatives respectuoses amb el medi natural i els valors culturals", assenyalen.

Reclamen a la Generalitat Valenciana —que no ha contestat oficialment la demanda presentada per la declaració— polítiques actives de restauració d'espais degradats per a l'ús públic intensiu, l'abocament de residus i els incendis forestals. Es destaca la proliferació d'activitats "no compatibles" amb la protecció natural, com ara la circulació amb vehicles a motor fora de les pistes o a gran velocitat, i el dipòsit incontrolat de deixalles o els focs. Quant a les inversions dels pressupostos de la Generalitat Valenciana, la declaració no es limita a sol·licitar majors ajudes per a la serra Calderona, sinó per a tots els parcs naturals del País Valencià.

Una altra de les deficiències advertides, a banda de la demora en la redacció del PRUG, és la divisió de la Calderona en dues províncies (València i Castelló) i les accions aïllades de les diferents instàncies de l'administració. Per resoldre aquests problemes, es proposa que la direcció del parc natural i la junta rectora actuen com a òrgans de coordinació integral de les actuacions al paratge i el seu entorn. També se suggereixen mesures de desenvolupament sostenible en matèria de producció (etiqueta ecològica i altres vies), infraestructures, serveis i valors culturals del medi rural.

Maria Josep Picó

